Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractio de incarnatione - Cod. Ettenheim-Münster 198

Mangillius, Antonius

[S.l.], 1632-1634

Capvt I.

urn:nbn:de:bsz:31-117158

Visual Library

praecedit ipsum fieri per constitutionem eiusdem Sancti supposito
2. Qd huiusmodi máa eiusdem Sancti sit panis & vinum, qd & de fide
constat ex traditione Ecclesiae & ex ipso Euangelio Matth. 26. Marci
14. Lucae 22. referente institutionem eiusdem Sancti, nos agemus de
iis quae huius Sancti máa necessario requirunt ut consecrari possint. ex
illis 2. quaedam sunt contra panis & vini, alia vero solum pertinent ad panem
vel ad vinum. prius de illis, postea de his dicendum est.

CAPVT I.

An materia Sacramenti Eucharistiae sit determinata quoad paruitatem?

Ante fere controuersiam couiter examinari solet ~~an~~ an máa Sancti
Eucharistiae sit determinata quoad magnitudinem, verum quid de ea
sentiendum sit breuiter colligemus ex iis quae dicentur capite sequenti.

Supponendum 1. a. pro difficultate praesenti certum esse
qd quaelibet pars specierum consecratarum quantumuis parua quae ex
diuisione earundem specierum remaneat post factam diuisionem esse
adhuc consecratam siue continere sub se totum Christum, si non eadem
particula sit sensibilis, id. a. stat ex definitione Concilij Tridentini
sess. 13 can. 3. vbi anathema dicit negantibus sub vnaquaq specie
consecrata & sub singulis cuiusq speciei partibus separatae facta totum
Christum contineri, idem definit can. seq. qd intelligendum est, vt patet, saltem
de particulis sensibilibus, an vero hic intelligi debeat etiam de particu-
lis insensibilibus remanentibus ex diuisione specierum consecratarum
infra videbit, quae cum quaeritur: an máa huius Sancti sit determi-
nata quoad paruitatem sensus quaestionis est: an quaelibet particula panis &
vini per se sumpta quantumuis parua possit esse máa sufficiens ad hoc
Sanctum siue consecrari possit.

Supponendum 2. rursum certum esse quamlibet panis ac
vini particulam per se visibilem vel alio sensu perceptibilem posse etiam
per se sumptam consecrari, nihil est impedit quominus huiusmodi
particulae etiam per se sumptae possint applicari suae consecrationi, quae re
controuersum tim remanet an particulae máa quae ratione paruitatis
neq visu neq alio sensu percipi possit ad alia via o.g. per reuelationem
cognoscantur esse praesentes possint valide consecrari?

Aduertendum 1. pronomina hoc & ~~id~~ hic esse sumi dupliciter.
imo vt couiter sumuntur a Logicis vel Metaphysicis pempeae significandam aliam rem individualem & singularem siue ~~sensum~~ siue in,

siue

nec existat nec h̄ existat. Ado poēt sumi p rout communiter sumi solet
e quidem proprie, nimirum vt demonstratiua rei presentis, qua rade
sumpta significant rem aliquam moraliter presentem e sensu percepti-
bilem, quoniam a. cum aliquid demonstramus per particulam hoc vel
hic vbi cum dicimus hoc est panis, hic est hoc, h̄ nobis sed alteri rem demon-
stramus, necesse e vt res, quae per huiusmodi particulam demonstratur, sit
per se sensibilis, hoc e, aliquo sensu percipi poēt ab aliquo qui presens est
aut esse poēt.

Dicendum e particulam maa rade parvitatis, oio in-
sensibilem esse, qua rade parvitatis h̄ poēt ab vllo hole percipi vllo sensu
h poe per se sumptam valide consecrari, dixi per se sumptam, qa an conti-
guata cum alys consecrari poēt infra definietur. Maior in 4to dist. 11.
q. 2. § istud. Suarez disp. 47 sect. 1 § sed dicet aliquis. Vasquez disp.
175 cap. 2. Koninck dub. 2 in art. 2 quaestionis 74. Ubi Thomae
caly communiter e contra Sotum in 4to dist. 9. q. varia art. 1 vbi docet
quamlibet particulam maa in qua poēt conseruari substantia panis aut vini
poe valide consecrari licet per se sumpta sit plane insensibilis e a nemine
nullo sensu percipi poēt. Pty nra propositio: qa foa consecraois h̄ pt
applicari huiusmodi particulae insensibili per se sumptae, siquidem pro-
nomen hoc pt e in foa consecraois panis e pronomen hic pt e in forma
consecraois calicis sumitur proprie sive demonstrative sensibiliter,
particula a. maa oio insensibilis neq per vocem hoc neq per vocem
hic pt sensibiliter demonstrari & huiusmodi particula maa h̄ pt applicari
forma consecraois, e per consequens nec eadem particula pt consecrari.

Objies: Sacerdos pt consecrare hostiam quam ipse ob senec-
tatem v. g. aut morbum nec videre nec alia rade sentire poēt. Et etiam po-
terit consecrare particulam maa quae rade parvitatis h̄ poēt ab vllo
hole sentiri, videtur e. e par rad. Sed respondeo neg. rad disparitatis
e, qa vtens voce demonstrativa hoc vel hic h̄ ibi sed alys rem cui appli-
cat huiusmodi vocem, demonstrat, ac proinde h̄ e necesse vt qui vtitur hu-
iusmodi voce poēt ipse rem demonstratam sensu percipere, aliquin neq
angelq neq Deus qui ois sensus pt expertes nequiequam sentire valent
poent per vocem hoc vel hic quicquam nobis demonstrare, cum tn An-
gelus Raphael quando Tobiae huiusmodi dixit exentera hunc piscem cod
proprq modo autem illum Tobia demonstrauit quo quilibet proin alteri
potuisset illum demonstrare. ex quo pt q si Sacerdos aliquis haberet ois
sensus adeo obtusos vt h̄ poēt vllo sensu percipere aliquam particulam
maa sensibilem tn ab alys ti eam haberet presentem e super illam pronuncia-
ret formam consecraois, sive contaret illi per revelaoem vel per testimo-
nium alterius hois aut alia via de presentia particulae sive h̄ contaret,

sed

nec ipse intenderet per eandem formam consecrari si quis ubi praesens con-
secraverit, vere huiusmodi particulam consecrari si illi licet ignoranti
aut moraliter praesens, atq hac doctrina è ex mente multorum Theologo-
rum asserentium per pronomen demonstrativum rem demonstrari sen-
sibiliter alijs. è th contra Vasquez disp. 171 cap. 2. num. 13 vbi docet ne-
cessarium ea vt quantitas mae vt qua debet fieri consecrando sensu percipi
poss a sacerdote a quo consecrari debet nec satis ee vt alteri sit sensi-
bilis.

Dices cum eodem Authore: consecrans vtitur pronomine
demonstrativo qd ex se denotat rem aliquo modo sensibilem ipsi pro-
ferenti vel consecranti, ergo idem ad sensum demonstrat & sacerdos
n pt consecrare particulam mae ubi insensibilem licet ea sit alys sen-
sibilis. Rq negando Ans, qd demonstrare ad sensum n è demon-
strare sensu proprio vel rem sensu proprio cognitam, sed demonstrare
intellectui è sensui alieno, ac proinde licet vtens pronomine demonstra-
tivo n potest percipere rem demonstratam, si th cum regula vel quan-
tum d ce sensui alieno demonstret, vt fecit Angelus Raphael, vt supra
vaing, è pater aeternus cum mae Math. 2. dixit: hic è filius meus
dilectus in quo mihi complacui, vere dicitur demonstrare sensibiliter
è ad sensum.

Obiciur 2do: particula mae insensibilis solum
rae parvitatis è sensibilis quantum è de se, ergo idem quantum è de se
hoc poterit ad producendam speciem sui sensibilem in organa sensus si vi-
delicet iungatur cum alys particulis, ita vt ex ijs oby fiat vnum aggrega-
tum ~~ne simplex~~ sensibile. licet sit insensibilis per secundam viae ex
defectu alicuius conditionis necessariae ad hoc vt sentiatur, sed hoc n im-
pedit quo minus sit simpliciter sensibilis, è per consequens consecrari
potest è particula mae insensibilis rae parvitatis pt consecrari. Maior
videtur certa. Minor etiam: qa color in tenebris constitutus simpliciter
dicitur sensibilis licet ex defectu conditionis necessariae vt videatur
nempe luminis existentis in medio videri n potest. Rq negando min.
rae, qa huiusmodi particula mae licet sit sensibilis secundum suam
naam modo explicatam, n th hic nunc vel in talibus circumstantijs sen-
sibiliter demonstrari pt per vocem hoc vel hic, eo qd in eadem circum-
stantys a nemine sentiri potest nec ad sensum potest demonstrari, nec pt
illi applicari sed consecratis nec ipsa pt consecrari, atq ex his pt quis
dicere non ut ad probatem minoris negata.

Obiciur 3tio: particula ~~mae~~ ob parvitatem sic insensi-
bilis separata ab hostia consecrata etiam post iam diuisionem è ejusdem
rae manet consecrata. Etiam particula mae rae parvitatis sic
insen:

insensibilis per se sumpta poterit consecrari, &c. par ratio eo quod hinc
de ratione intrinseca sibi ut sit signum sensibile, quam de ratione mea consecrabilis sit esse demonstrabile per particulam hoc vel hic. Respondet etiam
Aegidio de Koniagk dub. 2 in art. 2dum quaestionis 7a. Sti Thomae
negando his, sive negando ab hostia consecrata separari posse ullam particulam quae ratione parvitatis nullo plane sensu humano percipi potest, quamvis
&c. Inquit posset hector contingere posse ut aliqua particula secum separata ab hostia consecrata ob parvitatem non sit proprie visu sensibilis, nihilominus erit sensibilis aliquo alio sensu, ut gustu, vel tactu, ac proinde se continebit Christi corpus et habebis rationem veri Sacramenti quamvis mea consecratio deficat esse proprie visibilis, quia haec non potest illi applicari sua consecratio, eo quod per oculum hoc demonstrari non potest. Hac responsione etiam ex mente Vasquez
qui disp. 171 cap. 2 docet in quacunque specierum consecratarum parte separata manere corpus aut sanguinem Christi, quia ut ipse ait nulla pars sit
tam parva separari quari potest retinere in se formam et substantiam panis
non sit sensibilis alicui hoc aliquo sensu nempe visus vel tactus vel gustus,
alioquin nec potest substantia panis in illa conservari, cum haec dispositio non
sit minus necessaria formae panis quam consistentia vel alia accidentia.

Sed contra hanc responsionem o, quia gratis et absque ullo fundamento
negat ab hostia consecrata posse separari ullam particulam quae ratione parvitatis nullo sensu humano percipi potest, hoc a petitio: quia et ab hostia consecrata separari aliqua particula adeo exigua vere sit ob insensibilis respectu visus humani. Etiam et ab hostia consecrata separari aliqua particula quae ob parvitatem non sit perceptibilis ullo sensu humano. hoc expresse concedit a Koniagk loco supra citato. neque negatur a Vasquez. praeterea
ait: quia nulla et assignari repugnantia in hoc quod ab hostia consecrata sive data opera sive casu per fractionem separetur aliqua particula ob parvitatem ob insensibilis quoad visum humanum, siquidem humani visus perfectio hic certos fines ac limites, nequeunt fundato et asseri visum humanum ratione suae perfectionis naturalis posse videre quamcunque particulam panis minorem et minorem in infinitum sit videlicet substantia panis nullam certam quantitatem exigat ad sui conservationem: vel saltem quae minor naturaliter esse non potest, se numerum debet minimum in huiusmodi substantiis. Consequentia impugnationis petitio principii: quia sibi repugnat separari ab hostia consecrata particulam ratione parvitatis insensibilem, neque repugnat separari particulam ratione parvitatis insensibilem etiam respectu reliquorum omnium sensuum humanorum &c. ob eam rationem, neque ullum petitio afferri discrimen nisi voluntarium. Deinde petitio: quia visus in homine regulariter et auctior et perfectior reliquis obsensibus, hoc a petitio: quia visus humanus radio solis transeunte per fenestram percipit atomorum volatum per aerem quam nullus alius

sensus

sensus humanus percipere ꝓt & si ab hostia consecrata ꝓt separari
particula quæ ratione paruitatis ñ potest percipi vllo visu humano, multo
magis poterit separari particula quæ ob paruitatem neq gustu neq tactu
neq vllo alio sensu humano percipi potest.

Præterea contra Roninge ꝓ ea se supponit qd si aliqua particula maxe ñ ẽt visibilis ñ poet consecrari licet eet sensibilis aliquo alio sensu, hoc a. ẽ falsum, qa si ab aliqua particula maxe vel hostia quæ ẽt tangibilis licet ñ eet visibilis nihilominus vere & proprie poet demonstrari sensibiliter siue ad sensum per particulam hæc, sicuti calor v.g. existens in ligno vel in aere licet ñ sit visibilis, per similem particulam sensibiliter demonstrari ꝓt, vt accidit cum in estate dicimus hic ẽ magnus vel intensus calor & huiusmodi particulæ maxe insensibili sed per alium sensum perceptibili poet applicari forma consecrationis, & per consequens illa consecrari poet.

Denique contra Vasquez ꝓ qa se supponit, vt sitat exigunt verbis supra relatis, qualitates necessarias ad conseruandum saporem aliquo gustu humano sensibilem per extensionem qualitatum tangibilium necessariam adhoc vt eadem qualitates aliquo tactu humano cognosci poet in particula panis aut vini, & etiam necessariam ad conseruationem substantiæ panis aut vini, cuius tn rei nulla ẽ ratio nec vllum ꝓt assignari argtm.

Respondendum ẽ igitur obiectioni supra facta concedendo tres nempe quamlibet particulam specierum ab hostia consecrata separata remanere consecratam, quamuis ratione paruitatis nullo sensu humano in actu 2do percipi poet, ratione qa licet in illis circumstantiis vel supposita illa separatione siue ex defectu conuunctionis cum aliis partibus quæ conuunctio ẽ eidem particulæ extrinseca sentiri ñ poet, vere tn secundum se hꝰ aliquid coloris, saporis, qualitatum tangibilium & præterea hꝰ virtutem sibi innatam & intrinsecam ad producendas species sui sensibiles in ~~oculo~~ organo, licet eadem species ob exiguitatem ñ point mouere sensum, ac proinde quantum de se ex se particula illa specierum separata vere & sensibilis licet ex defectu conditionis extrinseca in actu sentiri ñ poet, qd ñ impedit quo minus simpliciter & absolute dicatur sensibilis, sicut nec hostia licet integra & pregnans, quæ in centro scopuli v.g. a Deo per miraculum poneretur, ñ poet sentiri ob defectum similis conditionis necessariæ in medio, & tn diceretur & eet similiter sensibilis, similiter igitur & particula specierum separata ab hostia consecrata licet ob paruitatem sentiri ñ poet in actu 2do puro sensu humano, nihilominus ꝓt dici simpliciter sensibilis, & per consequens etiam separata ꝓt remanere consecrata

siue

sive retinere eadem veri smi de cuius vace e ex ignem sensibile.
Deinde negatur consequentia objectionis, qa in particula mae sit
adeo parva vt vace parvitatis a nullo sensu humano percipi possit
Sacerdos pronunciando formam consecrationis super huiusmodi parti=
culam per eandem foam nemini qui audiret aut poet audire. Illa verba
Poetam particulam demonstraret ad sensum, vt fit ex eo qd si quis sens
audiret verba consecrac a Sacerdote in illo casu prolata, plane ignoraret
quinam Sacerdos demonstraret per particulam hoc aliq cum foam
consecrac applicaret. atq ex his fit licet Sacerdos per revelacem certo
cognosceret se pra manibus habere aliquam hostia particulam oi sensu
humano insensibilem, atq idem astantes per revelacem cognoscerent, n tn
poet illam particulam ~~demonstrare~~ consecrare, qa poet quidem per verbum
hoc demonstrare ad illectem audientium, n tn ad eorum sensum.

Dicendum e 2do particulam mae vace parvitatis insensi=
bilem oi extra pneumano poe consecrari si continetur cum alijs eiusdem
mae particulis licet maneat ab illis discontinua. hanc proportionem
licet ipsa n tradatur ab ~~ipsis~~ Authoribus, nemo th eorum negabit, vt ex nos
gremius e. qui coulter negent mae particulam vace parvitatis ovo insen=
sibilem poe consecrari, id solum, vt colligi fit ex istorum verbis, illiquis de hu=
iusmodi particula per se sumpta e seorsim accepta. in hac proportione a. negae
rimq poe dari particulam mae sive panis e vini quolibet sensu humano im=
percepibilem, qa nihil sit, ~~repugnare~~ ~~qd~~ propter qd repugnet, assignari.

Sed proponitur. qa huiusmodi particula poet adhaerere particula
mae sensibili vel solae & simul cum illa per modum vnius poet consecrari.
Ado atq: qa poet saltem a Deo e ab Angelo ex huiusmodi particula e alijs simi=
libus conflari vno cumulo qui sentiri poet, e per consequens demonstrari per parti=
cula hoc, licet nulla ex ijdem particulis per se sumpta demonstrari poet & toto
illecumulo e per sequens singulae illi particulae simul sumptae secari poet.
Neq; fit. nisi qtus: qa vna e tacibus eiusdem cumulo tenuissimi pulveris, cuius nulla
particula per se sumpta poet sentiri vllo sensu, similiter ingens massa arenae
ad aliqua distantiam videa, in qua extra nullum granum eiusdem arenae humano
sensu percipi fit, atq ita similiter nos in Phia asseruimq, qd etiam nostra aly
amplebeiist, nimirum probabiliter dici poe stellas quae varijs temporibus de
novo apparuerunt, nihil aliud fuisse, quam novum plurium stellarum sensu
in ordine ad lineam, virgulem, quarum nulla per se sumpta vel a cocteris
separata est visibilis, licet aggregatum ex illis optime videri poet.

CAP. II.

An materia Sacramenti Eucharistiae debeat esse determinata quoad praesentiam?

Adver=